

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 72 — Štev. 72.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, APRIL 13, 1942 — PONEDELJEK, 13. APRILA, 1942

VOLUME L — LETNIK L.

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvzemi sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

GEN. MARSHALL HOČE OFENZIVO

DIPLOMATSKI KROGI V WASHINGTONU SO IZVEDELI, DA JE BIL POGLAVITNI NAMEN POTOVANJA ŠEFA AMERIŠKEGA GENERAL. ŠTABA GENERALA GEORGE C. MARSHALLA IN POSEBNEGA ODPOSLANCA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA, HARRYJA L. HOPKINSA, DA DOŽENETA, ALI JE BILA ANGLEŠKA VLADA UPRAVIČENA ZAVZETI STALIŠČE, DA LETOŠNJE POLETJE ANGLEŠKA ARMADA ŠE NE BO VPADLA NA EVROPSKI KONTINENT

Angleška vlada to odločitev utemeljuje s tem, da je ta sklep popolnoma vojaškega značaja. Vprašanje pa je, ako ta trditev drži in če ni mogoče pri tem nekaj političnega mišljenja.

Medtem ko nekateri angleški listi in čitatelji menijo, da je sedaj primeren čas, da se v Evropi odprta nova fronta, prihajajo od odgovornih krogov zatrdila, da ni na razpolago dovolj parnikov, ki bi v Evropo prevažali ameriške vojake in orožje.

... To naziranje je utemeljeno na naslednjih računih: za prevoz vsakega angleškega vojaka, njegovega živeža in orožja je potrebnih 8 ton ladijskega prostornine. Mnogo prevoznih ladij bi bilo potopljenih in jih vsi združeni narodi nimajo na razpolago za potapljanje.

Angleška ekspedicijska armada, ki bi vpadla v Francijo, bi morala biti pripravljena, da se ji postavi nasproti najmanj 30 popolnoma izvežbanih nemških divizij, ali 600.000 vojakov. Anglija bi morala poslati armado, ki bi bila večja od nemške in bi morala skrbeti za zalaganje in stalno ojačevanje.

Ladje, ki bi prevažale angleške vojake in municijo čez Rokavski preliv, bi bile neprestano izpostavljene napadom nemških aeroplanov in bojnih ladij. In ako bi hotel angleške ladje ščititi prevozne ladje, tedaj bi se nahajale zelo blizu nemškim letalskim oporiščem v Franciji. Proti nemškim 30 divizijam bi morala Anglija poslati dvakrat, ali pa celo trikrat tako močno armado. Pri tem ni mogoče generalni štab, kake izgube je imela angleška armada, da se je iz Dunkirka rešilo 250.000 vojakov. In pri tem je treba pomisliti, da je armada pustila v Franciji in Belgiji vse svoje orožje in municijo.

Zato je angleška vlada mnenja, da je boljše v vpadom počakati toliko časa, da bo armada preskrbljen z vsem potrebnim vojnim materijalom, mesto da bi bila izključno odvisna od materijala, ki bi ga dobivala iz Združenih držav po lend-lease postavi.

Mnogi angleški poslanci in tudi ministri, pa se ne strinjajo z odločitvijo vlade in pravijo, da je lfeenziva bolezen. Pravijo, da vlada, ki je "izgubila Evropo," del cesarskega in trgovske mornarice s tem, ker je ostala v defenzivi proti sovražniku, ki se nikdar ne strahuje napasti, se sedaj boji napasti, boječ se novega Dunkirka. Poleg tega pravijo tudi, da ni nikakega izgleda, da bi prihodnje leto imel Združene države in Anglije več ladij, kot pa jih imajo sedaj. Kolikor novih ladij je zgrajenih v primeri s potopljenimi, vse to samo kaže, da v tem oziru položaj prihodnje leto ne bo slabši kot pa je letos.

Vsi oni, ki zagovarjajo vpad v Evropo še letos, pravijo, da Anglija mora odpreti novo fronto, ker bo drugače izgubila Rusijo in si bosta mogoče še Nemec in Japonec segla v roke v Indiji.

Vse to naziranje v nekaterih angleških krogih je bilo sporočeno v Washington in zato sta bila v London poslana general Marshall in Harry Hopkins.

Most čez Atlantik

Veliki proizvodni aeroplani in bombniki neprestano lete čez Atlantik na razne kraje bojne fronte. Angleško informacijsko ministrstvo je sporočilo, da pride povprečno na dan 25 ameriških aeroplanov v Anglijo, ali v kak drug kraj Evrope.

Te aeroplane vodijo čez morje razni letalci, ki so že bili v zračni sili na Kitajskem in na Španskem. Drugi pa prihajajo iz vseh mogočih poklicev. In dosedaj se nad morjem še niso srečali z nobenim nemškim aeroplanom, ki bi jim hotel zavzati pot.

Spočetka so te aeroplane vodili izključno ameriški piloti, sedaj pa jih vodijo že tudi angleški letalci. In ker lete po različnih črtah in v različni višini, zato še niso zadeli na noben nemški aeroplan.

Noben aeroplan pa ne leti prazen. Vsak pelje s seboj raz-

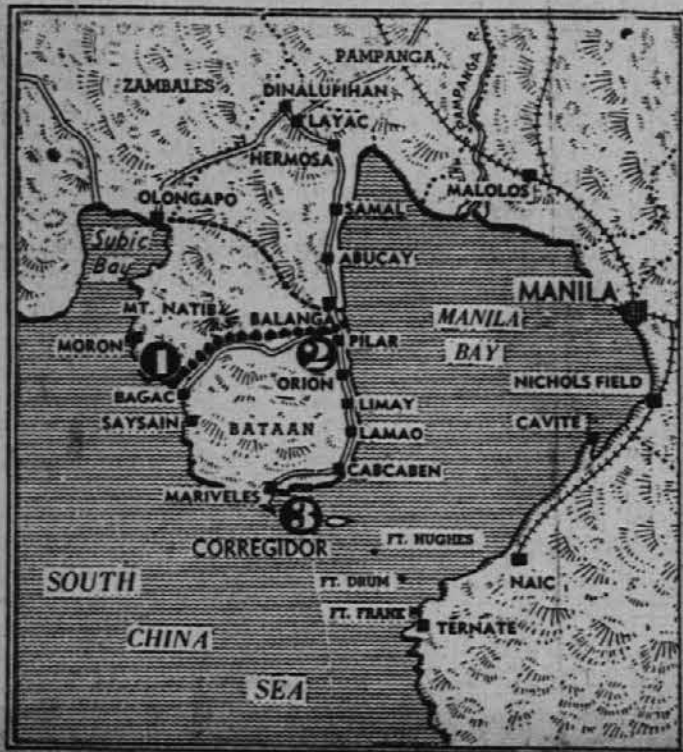
ne dele aeroplana ali kaj drugega. Letalci navadno vzamejo s seboj kakšno jedilo, ki jih v Angliji ni mogoče dobiti in jih razdelijo med svoje prijatelje.

Aeroplani so izdelani v ameriških tovarnah, sestavljeni pa v Montrealu, od koder so prepeljani na Novo Fundlandijo, kjer jih že čakajo piloti, da jih prepeljejo čez Atlantik.

Koliko časa jim vzame, da prelete širni Atlantik, je vojaška tajnost, toda znano je, da razdaljo 2000 milj, prelete v 8 urah.

Ko letalci pridejo v Anglijo, imajo nekaj dni dopust, nato

BOJI NA FILIPINIH

Črta med št. 1 in 2 kaže frontoameriške armade, ki je branila Bataan. Pred dvema tednoma so Japonci pričeli močno ofenzivo, ki ji je Amerikane prisilila, da so se v četrtek prejšnjega tedna podali. Št. 3 kaže močno utrjeni otok Corregidor, ki ga Amerikanci in Filipinci še vedno branijo.

ZADNJI DNEVI BATAANA

Hrabri branitelji Bataana so v četrtek zjutraj dvignili belo zastavo in posadka se je podala. Njihove moči so bile izčrpane do konca, kajti 15 dni so vzdržali neprestano japonsko obstreljevanje po dnevi in ponoči. Že od 11. januarja so dobivali le piščo hrano ter so bili vsled tega zelo oslajeni. In zadnja poročila s Corregidora pravijo, da jih je več umrlo vsled raznih bolezni, kot pa jih je padlo vsled japonskih krogel in bomb.

Kot vojaki, ravno tako hrabro so se držale bolničarke, ki so neprestano 15 dni in noči obvezovale ranjence in stregle bolnikom. Vsi pa so ves čas obleganja trpeli peklenne muke.

Proti majhni posadki je japonski general Jamsita poslal tisoče in tisoče svojih najboljših vojakov, tanke in strmo glave. Branilci so imeli samo strojnice in le malo topov in nobenega aeroplana. Proti taki velikanski premoči ne pomagajo več nobeno junaštvo in tako se je v četrtek zjutraj, 9. aprila, general Edward P. King podal s svojo posadko japonskemu generalu.

Pred predajo pa so celo noč uničevali še tiste male zaloge municije, ki so ostale in še tisto malo živeža, ki ga je preostalo.

Amerikanci in Filipinci pa so se borili toliko časa, dokler je bilo človeško sploh mogoče in tudi zmagovati Japonci jim morajo dati to priznanje.

pa se zopet vrnejo v Ameriko. Poleti so se vračali z aeroplanom, pozimi s parniki.

JAPONCI NA ADMIRALSKIH OTOKIH

Da zavarujejo levo krilo svoje vpadne armade, so Japonci zavzeli Lorengau, glavno mesto otoka Manus, ki pripada skupini admiralskih otokov, ki se nahajajo 170 milj severovzhodno od Nove Gvineje.

V torek pa so zavezniški letalci zopet napadli razne kraje, ki so jih zasedli Japonci in so pri Lac na Novi Gvineji uničili 6 japonskih aeroplanov. Vseh skupaj so dosedaj uničili 130.

Z zavzetjem Lorengau na Manus, ki je avstralski mandat, in na katerem žive večina kanibalci, to je divjaki, ki jedo ljudi, se Japonci niso mnogo okoristili, kajti avstralska posadka je pred odhodom uničila letališče in uničila vse, kar bi moglo koristiti sovražniku.

Nemška podmornica v Kanadi

Kanadski mornariški poročnik T. P. Ryan, ki se nahaja v Vancouverju, B. C., na počitnicah in ki je bil skozi dve leti v konvojski službi na Atlantiku, je povedal, da se nahaja nemška podmornica, katero je vjel nek kanadski rušilec, v kanadski mornariški službi to stran Atlantika.

Ryan pravi, da je podmornico vjel rušilec s pomočjo aeroplana, ki ga je vodil pilot z imenom Thompson in jo je pripeljal v neko kanadsko pristanišče. Nemški mornarji, ki jih je bilo 49, so povedali, da so veseli, da je enkrat za nje vojne konce. To pa so večinoma zelo mladi moške in neiskusni.

Pogajanja v Indiji zopet prekinjenja

Močne indijske in muslimanske stranke v Indiji so zavrgle angleško ponudbo za dominijo po vojni in posebni odposlanec angleškega vojnega kabineta sir Stafford Cripps je naznanil, da je angleška vlada ponudbo umaknila.

Zgodovinsko poslanstvo sira Crippsa je prišlo do neuspešnega konca, ko sta Vseindijski kongres, ki ima med Indijci odločilno besedo, in muslimanska zveza, ki zastopa manjšino 77 milijonov Mohamedancev, izjavila, da londonskih predlogov ni mogoče sprejeti.

Angleška vlada je vpričo japonskega pretečnega vpadu v Indijo ponudila Indiji povojni stalež dominija in večjo svobodo v povračilo za takojšnjo pomoč Angliji proti Japoncem.

Sir Stafford Cripps, ki je prišel pred tremi tedni v Indijo, je, ko je izprevidel, da se nadalje ne more več pogajati z indijskimi zastopniki, rekel, da bo odpotoval v Anglijo.

Medtem ko je Anglija obljubila Indiji po vojni stalež dominija, je odločno vstrajala pri tem, da mora Indija pomagati Angliji s svojim vojaštvom proti Japoncem, toda pod poveljstvom angleškega vrhovnega poveljnika. Anglija je pri tem Indiji ponudila, da bo poleg drugih članov vlade tudi indijski vojni minister. Indijski voditelj pa so odgovorili, da bi indijski minister svojo službo opravljal samo po imenu, vse vojno vodstvo pa bi ostalo v rokah Anglije, vsled česar je še veliko vprašanje, ako bi po uspešni vojni Indija zares dobila svojo svobodo.

BOLGARSKI KABINET ODSTOPIL

Bolgarski kabinet je odstopil, ker, kot pravijo diplomatski krogi, ni hotel vstreti Hitlerjevim zahtevam, da bi namreč šla Bolgarska v vojno proti Rusiji in proti Turčiji.

Ministrski predsednik Bogdan Filov je takoj sestavil nov kabinet, v katerem sta poleg njega samo še dva prejšnja ministra. Iz tega se more sklepati, da je ostalih 7 ministrov nasprotovalo zahtevam, ki jih je Hitler vročil kralju Borisu pred dvema tednoma v Berlinu.

Filov pa je tudi prevzel vnašanje ministrstva, ki je bilo prej v rokah Ivana Popova, ki je odstopil. Poleg drugih je odstopil tudi vojni minister general Teodorov Daskalov in je vojni ministrstvo prevzel general Mičov.

Odkar se je kralj Boris vrnil z obiska pri Hitlerju, je kralj s svojim kabinetom ves čas razpravljal o Hitlerjevih zahtevah, kabinet se je vedno protivil vstreti Hitlerju. Kralj Boris je baje Hitlerju obljubil, da bo poslal na rusko fronto 200.000 vojakov, čemur pa so ministri nasprotovali.

Kupujte United States Savings Bonds in Stamps

ANGLEŽI BODO BRANILI INDIJO

Prejšnji teden je angleški poslanik lord Halifax govoril v Town Hall v New Yorku in je rekel, da bo Anglija branila Indijo, četudi indijski voditelji zavrnejo angleško ponudbo za dominijo.

"Ako bo morala angleška vlada navzlic svojemu velikemu prizadevanju sama prevzeti veliko nalogo braniti Indijo, jo bo branila brez kakoršnekoli pomoči indijskih strank," je rekel Halifax. "Ako se to zgodi, tedaj bo vsem najboljšim prijateljem Indije tukaj in drugod žal, da se siru Staffordu Crippsu ni posrečilo doseči sporazuma. Toda, kakor jim bo žal, jim ne bo težko odločiti, kje je odgovornost. Angleška vlada je dokazala svojo odkritost. Nikdo ne more dolžiti Anglije, da ni imela dobrih namenov z Indijo. In mi vsega upanja še ne bomo izgubili."

Lord Halifax, ki je bil pet let indijski podkralj, je priznal, da so Angleži napravili mnogo napak v Indiji, da pa je pri vsem tem Anglija imela vedno za svoj cilj svobodo vsem narodom pod angleško zastavo. Lord Halifax je izrazil upanje, da se bo tudi Indija pridružila Kanadi, Avstraliji, Novi Zelandiji, Južni Afriki in Irski, ki so si pridobile svobodo pod angleško zastavo.

ARETIRANI UREDNIKI

Nečuvno so zvezni detektivi F. B. I. aretirali urednika dveh ameriških listov, ker sta pisala proti vmešavanju Amerike v sedanjo vojno.

To obvestilo je prišlo šele nekaj dni po dolgi konferenci v Beli hiši med predsednikom Rooseveltom, generalnim pravnikom Francis Biddle-om in načelnikom F. B. I. J. Edgarjem Hooverjem.

O tej konferenci ni bilo mnogo objavljeno, toda znano je, da je predsednik justičnemu departamentu dal popolno svobodo v zasledovanju urednikov, ki v svojih listih pišejo proti vojni in ki hočejo Združene države ovirati v njihovi vojni proti totalitarnim sovražnikom.

Generalni pravnik Biddle pa je opozoril svoje uradnike, da se pri zasledovanju urednikov držijo ustavne pravice, da smejo uredniki pisati pravično kritiko.

Aretirana sta bila George F. Christians, urednik lista "The Crusaders White Shirts," v Chattanooga, Tenn. in William D. Pelley, načelnik "srebrnih sraj" in urednik lista "Galilean."

Justični departament se tuči "zelo zanima" za list "Social Justice," ki ga izdaja katoliški duhovnik v Detroitu Rev. Chas.

LITVINOV ZAHTEVA OFENZIVO

V petek je v Philadelphiji na zborovanju American Academy of Political Science v svojem predavanju ruski poslanik Maksim Litvinov rekel, da je mogoče Hitlerjeve armade zdrobiti samo na bojiščih v Rusiji.

Litvinov je pozival združene narode, da v resnici zrušijo vse svoje sile, da porazijo Hitlerja v Rusiji, ker to je sedaj edina fronta, kjer ga je mogoče poraziti.

"Rdeča armada je pokazala, da je nemške divizije mogoče premagati, da jih je mogoče pognati nazaj in uničiti," je rekel Litvinov.

"Do zmag bo vzelo še mnogo časa, ako mora ena država izrabiti svoje velike sile v današnjih vojnih operacijah, med tem ko jih druga država drži na varnem za nedogodele čas za morebitne operacije v bodočnosti."

UPOR MED NEMŠKIM VOJAŠTVO

Uradni belgijski krogi v Londonu so prejele sporočilo, da so se nemški vojaki v Englihen v Belgiji uprli, ko je prišlo povelje, da morajo oditi na rusko fronto. Več vojakov se je preoblekle v civilne obleke in so demonstrirali po Englienu. Ravno tako so se uprli vojaki v Aldstu in Verviers, ko so dobili povelje, da grečo na rusko fronto.

Kaj se je dogodilo z upornimi vojaki, poročilo ne pove, toda vsakdo si more misliti.

Z vzhodne fronte neprestano prihajajo v Belgijo nemški ranjeni vojaki in v bolnišnicah v Bruslju, Ghentu, Antwerpen, Bruges in Lille zelo primanjkuje bolniških strežnic. Nemške vojaške oblasti so pozvale belgijska dekleta, da se priklasio za bolničarke.

Civilisti kot pridigarji

Quislingova vlada na Norveškem je odredila, da smejo neučeni civilisti priigati v norveških cerkvah, ker se je odpovedalo svojim službam 1100 protestantskih duhovnikov. In norveški verniki so se trdno postavili ob strani svojih pastorej in se bodo z njimi borili proti nemškemu zatiranju.

Pred dvema letoma, so Nemci s pomočjo izdajalec Vidkuna Quislinga in njegovih fašističnih pomagačev pregazili Norveško. Letos na velikonočno nedeljo so skofo vsi norveški duhovniki zapustili svoje cerkvene občine v protest proti Quislingovemu vmešavanju v cerkvene zadeve.

E. Coughlin, ki je zelo napadel politiko predsednika Roosevelta. Nedavno pa je Coughlin odstopil kot urednik lista in je izjavil, da list izdajajo in urejujejo njegovi stariši.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lopuh, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Ka celo leto volja list za Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—
na štiri leta \$12.— Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Ka inomejstno na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1242

JUNAKI

Poraz ne more zasenčiti slave braniteljev Bataana. Dali so zadnje mrvico svoje telesne sile in ko so jim po nadčloveških naporih pošli sile, so omahnili. Navzlic predaji pa bodo ostali največji ameriški junaki.

Od okoli 36,000 mož, ki so do zadnjega zdržali strahovito obstrlejevanje mnogo močnejšega sovražnika, se jih je rešilo samo okoli 3500 čez preliv v trnjava Corregidor. Pa še ti, ki so se z begom rešili, so ostali junaki. V malih čolnih so se ponoči vozili čez preliv, ki loči Bataan od Corregidora, med strahovitim ognjem japonskih baterij na Bataanu in med bombardiranjem strnoglavcev in nekaterim še je posrečilo dospeti na brag. Mnogi so bili ubiti, mnogo so jih požrli morskii psi.

V podzemski trdnjavi na Corregidoru se nahaja tudi poveljnik general Jonathan M. Wainwright, ki je vojno-
mu departamentu v Washingtonu poslal poročilo o predaji Bataana in sporočil, da na Corregidoru še vedno vihra ameriška zastava.

Usoda Luzona in Bataana je bila zapečatenata malo pred eno popoldne 8. decembra, kakih 10 ur po napadu na Pearl Harbor.

Ameriški bombniki so bili nastanjeni na Clark letališču, 40 milj severno od Manile na otoku Luzonu. Letalci so čakali povelja, da se dvignejo v zrak in bombardirajo japonska letalski in mornariška oporišča na Formozi. Zasedlovalni aeroplani pa so bili večinoma na bližnjem Iba letališču.

Nekaj poizvedovalnih aeroplanov in bombnikov je bilo dopoldne v zraku, toda so se vrnili na letališče, da prejmejo povelja. In v času, ko so bila povelja izdana, so Japonci vdari. 54 težkih japonskih bombnikov je priletelo nad Clark letališče v višini 10,000 čevljev in so obsuli aeroplane, letališče in hangarje z bombami.

Nato je priletelo 86 strnoglavcev, ki so spuščali bombe na aeroplane, vojaše in protizračne baterije.

Ob istem času so prileteli bombniki in zasledovali aeroplani na Iba letališče. Na obeh letališčih so pustili celo morje požarov.

Rešenih je bilo le malo ameriških aeroplanov. Zračna sila na Filipinih je bila skoro uničena.

Istega dne se je močna japonska armada izkrcala pri Aparriju in zasedla letališče. Od tedaj so se pričeli japonski napadi in posadka na Bataanu se je junaško branila štiri mesece brez vsakega aeroplana. In posadka, ki je imela zdržati 60 dni, je vedno pričakovala pomoči, ki pa nikdar ni prišla.

In slednjič je posadka omagala in se podala — utrujena, izmučena in lačna.

In general Douglas MacArthur je junake Bataana proslavil z naslednjim dnevnim poveljem:

"Posadka na Bataanu je izginila, kakor bi želela, borec se do zadnjega pojamojočega, izgubljenega upanja. Nobena armada ni storila toliko s tako malim. Nič ni bilo večjega, kot njena zadnja ura preiskunje in smrtnega boja.

"Jokajočim materam mrtvih samo rečem, da sta žrtev in klic Jezusa iz Nazareta prišla na njihove sinove in Bog jih bo vzel k sebi."

Potujčevanje Slovencev

Nacistički časopis "Das Reich" ki izhaja v Gradcu, je prišel daljšo razpravo o potujčevanju slovenskega življa na Stajerskem, iz katere navajamo sledeče:

"... Zdaj si pa naša spodnja dežela spet nadeva nemško lice. Vsa krajevna imena so postala spet nemška. Kjer so se v avstrijskih časih trpeli slovensko zvenčeče označbe krajev, so jih zdaj nadomestili z domačimi imeni, ki so jih poprej strokovnjaki izbrali in odobrili. Vseposod najdeti tudi nemške napise na trgovinah in tverkah. Otroci se nče nemščine v šolah v govoru in pisanju."

"Zbiranje za zimsko pomoč ki se je vršilo 25. in 26. oktobra je bilo prava manifestacija nemškega narodnega socializma. Kjer je še kaj predskotkov, jih je bilo treba odstraniti z izobraževalnim delom. Pri Stajerskem se seveda še vedno pozna jugoslovanska propaganda. Ta propaganda je kajpada pokušala v prvi vrsti ustvariti umetne meje proti nemstvu in varala je z neko slovansko enotnostjo."

"Naši nemški sonarodnjaki na Stajerskem so se morali desetletja zapirati sami vase, da so se mogli ubraniti vsem vplivom mposlovenjenja. Le tako so mogli ohraniti svojo narodno eksistenco. Danes ni več mej proti Slovincem. Ko smo iztrebili tiste, ki so bili med nami nezaželeni zaradi rase in narodnosti, s preostalimi lahko delamo skupaj. Naše sonarodnjake v teh krajih čakajo prav posebne naloge radi njihove jezikovne in kulturne zvršenoosti. Zato je razumljivo, če so vzeli v roke vodstvo, skupaj z Nemci iz rajha in s Heimathundom."

"Zavode nakdanje jugoslovanske države je prevzel komisar Reichsgau-a Razon bolnišnice je prevzel tudi znani letovišči Rogaske Slatine in Neuhäus pri Celju, ter vse polje delške šole. V last Reichsgau-a so prišli tudi premogovniki v Velenju."

"Ko so uradniki civilne uprave in vodilji Heimathunda začeli s svojim delom, ni bilo ljudi, na katere bi se mogli navedati. Nastale so velike težave, zaradi prebivalstva in zaradi pomanjkanja. Delni uspehi je

Tekom 29 let dušnega pastirstva med vojaški Zdraženih držav, v vojni in v miru, v tabornih in vojašnicah, doma in preko morja — v številni Filipine — se je glavni kaplan Arnold priključil enako častnikom kakor moštvu. Vedno je slovel po svoji talentiranosti, razumevanju in širokodušnosti, kakor tudi po svoji globoki udnosti do svoje dolžnosti kot duhovnega svetovaleca vojakom s katerimi je služil."

In general Arnold hoče, da so vsi vojaški kaplani, naj bodo tega ali onega veroizpovedanja, enako navdušljeni."

"Jako smo povečali kaplanski kor," je rekel. "Povečalo se bo nadalje, kakor se vojska povečava. Vedno pa pazimo na to, da so kaplani taki ljudje, kakršne bodo vojaši radi imeli in obenem spoštovali."

"Ti mladi ljudje današnjega dne, ki si nadevajo uniformo, da branijo svobodo — so prav čudni fantje," dodal je general Arnold. "Vojska pa jih napravi še boljše. V vseh svojih letih vojaške službe nisem nikdar doživel za človeka, katerega bi bila vojska spravila na knjižno pot. V vojski vera potom vojaških kaplanov postaja del vojakovega vsakdanjega življenja — ne gola formalnost ceremonij, marveč nekaj prirčne, gorkoga in človeškega. Vojaši znajo, da njihov "pater" — tako nazivajo vse kaplane, naj bodo katoliški, protestantski ali židovski — je svetovalec na katerega se morajo vedno zanašati in tovariši ki ga radi imajo."

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah
Terenška Polka
Na planincih — valček Št. M 575
In DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — 44. M 571
Za toz, enik in celo plošč se obrnite na: JOHN MARSH INC.
463 West 42nd Street, New York

Jasno je, da general Arnold je take vrste duhovnik. Star je 61 let, izgleda pa za deset let mlajši. Nekaj časa je bil na daljnem dopustu iz vojske, da potuje kot kaplan z nekim cirкусom.

General Arnold se je rodil v Worcester, O., dne 10. junija leta 1881 in je bil posvečen za katoliškega duhovnika 1. 1908. Leta 1913 je vstopil v vojsko kot kaplan s činom poročnika. Od tedaj je služil v mnogih krajih in je napredoval do sedanjega visokega čina — vedno pa je ostal v ozkem stiku z pripadniki vojske, oče vojakov, kot je on danes.

Bilo je manj kot 100 kaplanov v vojski, ko je oče Arnold vstopil vanjo. Bilo jih manj kot 200 začetkom leta 1941. Tekom zadnjega leta pa je njih število naraslo na skoraj 2.000 in 14 milijonov dolarjev se troši za zgradnjo 555 vojaških kapel, namenjenih za katoličane, protestante in žide.

DRUGI VESLOVANSKI KONGRES V MOSKVI

V Moskvi se je začel dne 4. aprila drugi veslovanski kongres, ki ga je sklical veslovanski odbor. Prvi veslovanski kongres je bil prav tako v Moskvi, pred osmimi meseci. V tem razdobju je prišel preobrat na vsej črti rusko-nemške bojišča. Rуска vojska je vzela inicijativo iz rok sovražnika in osvobodila nemškega gospodstva sto in sto ruskih in ukrajinskih mest in vasi. Viteški zdel ruskega naroda, ki se poživljeno in neustrašeno bori proti fašističnim tlačiteljem, vzpodbuja vse slovanske narode in utrjuje njihovo zaupanje v neizmerno zmago nad stoletnim sovragom.

Vsa skupnost slovanskih narodov je zbrana na protifašističnem bojišču. Raz od drugega Veslovanskega kongresa v Moskvi kličejo udeleženci svoja ljudstva, da razširijo plamen sedanje vojne in zadajo fašističnim sovražnikom nove udarce. Kličejo slovanske silove, naj se bore proti Nemcem v četniških vrstah, naj se bore po tovarnah, ki izdelujejo strelivo in orožja za nemško vojsko, naj se borijo na svojih poljih in ne sejejo žita za svoje tlačilce.

"Govorim udeležencem tega zbora," je dejal general Gundov, "kot Rus in kot predstavnik rdeče vojske, ki se že devet mesecev neizprosno bori na bojišču, ki mi v zgodovini ni bilo podobnega. Bratje Slovani, Rusi, Ukrajinci, Belorusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Srbi, Hrvati Slovinci, Bolgari! Na ruskih ravnih v karelijskih gozdovih na ledenih poljanah polarnega ozemlja se rešuje vprašanje vašega življenja in vaše smrti, vašega narodnega obstanka in vašega razvoja. Milijoni Slovinci so že izginili, padli. Otrpelo se k vsem slovanskim narodom s klicem: vstanite proti poljskim krivželnim sodržavničarjem in fašističnim godov, da zavržemo in iztrgamo slovenske narode, s svetlo narodno vojno proti nacizmu in fašizmu."

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

Glavni duhovni vodja vojske ZDR. DRŽAV.

Glavni kaplan vojske Zdraženih držav, ki je na čelu približno 2.000 dušnim pastirjem za častnike in moštvo, je brigadir general Wm. R. Arnold, katoliški duhovnik. On je ne le prvi katoliški duhovnik, ki je postal Chief Chaplain, marveč je tudi "glavni kaplan", ki je služil za več kot eno imenovano dobo. Bil je prvi imenovan za to visoko službo 1. 1937 in letos je bil zopet imenovan.

To in Ono

ZELENJADNI VET

III. Presajanje

Ko se pikirane sadike dobro vkorenijo, okrepe in primerne odrastejo, ter ako ni nevarnosti, da bi jih uničil mraz, jih posadimo na stalno mesto. Najboljši uspeh dosežemo pri tistih sadikah, ki jih s pomočjo vrtnarske žlice prenesemo z zemeljske kepo na stalno mesto v primerno velike narejene jamice. Ako pa ne presajamo sadik z zemeljsko kepo, se poslužimo klina. Kakor ob pikanju, tako tudi ob presajanju s klinom pazimo, da dvigamo sadike z vsemi koreninami in jih, da ne ovčenejo in da se korenine ob nabiranju ne posuše, polagamo v vodo ali še bolje v zmes vode in kravjeka. Zelo škodljivo je torej, da nekateri krajšajo sadikam korenine, ravnotako je napačno krajšanje listja. Najboljše čas za presajanje je ob oblačnem vremenu; če pa takega ni, presajamo proti večeru. Sadike kapusnic in paradižnikov sadimo lahko nekoliko globlje, kakor so prej rastle. Vso drugo povrtnino pa samo do kalenice. Najobčutljivejša so tozadevno solate in zelena. Zato sadimo te raje pol inča višje kakor pol inča globlje. Posebno pazimo, da ob sajenju usmerimo korenine navzdol. To dosežemo, ako sadike potisnemo globlje v jamico, potem pa jo dvignemo do prave višine. Ko je stoji določena, jo pritismo od ene strani s klinom in pravnamo zemljo ob njej.

Vsa povrtnina ne doraste do enake velikosti. Potrebno je, da za vsako posamezno vrsto določimo razdaljo. Zgodnje karfirole sadimo v razdalji 16 pozne pa 24 inčev; rano zelje 16, pozno 20 inčev; kolerabice 6 do 8 inčev; solato 8 do 10 itd. Razdalja se namreč ravna po velikosti povrtnine v doraslem stanju. Sadimo pa v trikotni zvezi, to je da nasproti dveh sadik v prvi vrsti posadimo eno v drugi vrsti.

Takoj po presajanju sledi zalivanje. Zalivamo pa na škropilnikovo cev posamezne rastline. To zalivanje je boljše kakor zalivanje vse grede z razpršilnikom. Zalivanje ponavljamo 4 do 5 dni spomladi in jeseni po enkrat na dan zjutraj; poleti pa, ako je vročina, zjutraj in zvečer. Mrzla voda iz vodovoda in globokih vodnjakov je neprimerna za zalivanje, zato uporabljamo postano, od sonca ogreto vodo iz bazenov ali iz drugih posod.

Oskrbovanje povrtnine

Ker se od zalivanja, večkrat pa tudi po nalivu, strdi ob povrtnini zemeljska skorja, ki oviira zraku dostop h koreninam in povzroča tudi večje izhlapevanje zemeljske vlage, moramo to, ko je zemlja na površju nekoliko usušena, z rahlim čepom plitvo razrušiti. To ponavljamo tudi zaradi plevela, kadar se skorja zaliže.

Poglaviti del rastlin so korenine in listje, ki v zvezi pripravljajo hrano za rast rastlin. Korenine dovažajo rudninske snovi, listje pa dobavlja iz zraka ogljikovo kislino. Listje vse to presnavlja in daje hrano vsem delom rastline. Zaradi tega je zelo pogojeno, ako trgamo ali odrezujemo zdravo, delujoče listje, kar se še mnogokje dogaja. S takim početjem se pridelek zmanjša in poslabša. Prav taka napaka je, če korenzi poročemo vrh nad klasom, dokler je listje še zeleno, se če poročemo krompirjeva stebila, preden dozore in se posuše. Dokler je listje še zeleno, deluje in dovažava vsem delom rastline hrano, zlasti škrob, ki ga po potrebi pretvarja tudi v sladkor.

(Konče jutri.)

TO JE KNJIGA

katero boste Z VESELJEM ČITALI

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevredna pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v tridesetih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davila počitkov v stremu slovanskega do današnjega dne. Knjiga je veru ureala našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mi moremo nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJE — 413 STRAN V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

United States Savings Bonds in STAMPS

United States Savings Bonds in STAMPS

United States Savings Bonds in STAMPS

KUPUJTE

UNITED STATES SAVINGS BONDS in STAMPS

vremenu; če pa takega ni, presajamo proti večeru. Sadike kapusnic in paradižnikov sadimo lahko nekoliko globlje, kakor so prej rastle. Vso drugo povrtnino pa samo do kalenice. Najobčutljivejša so tozadevno solate in zelena. Zato sadimo te raje pol inča višje kakor pol inča globlje. Posebno pazimo, da ob sajenju usmerimo korenine navzdol. To dosežemo, ako sadike potisnemo globlje v jamico, potem pa jo dvignemo do prave višine. Ko je stoji določena, jo pritismo od ene strani s klinom in pravnamo zemljo ob njej.

Vsa povrtnina ne doraste do enake velikosti. Potrebno je, da za vsako posamezno vrsto določimo razdaljo. Zgodnje karfirole sadimo v razdalji 16 pozne pa 24 inčev; rano zelje 16, pozno 20 inčev; kolerabice 6 do 8 inčev; solato 8 do 10 itd. Razdalja se namreč ravna po velikosti povrtnine v doraslem stanju. Sadimo pa v trikotni zvezi, to je da nasproti dveh sadik v prvi vrsti posadimo eno v drugi vrsti.

Takoj po presajanju sledi zalivanje. Zalivamo pa na škropilnikovo cev posamezne rastline. To zalivanje je boljše kakor zalivanje vse grede z razpršilnikom. Zalivanje ponavljamo 4 do 5 dni spomladi in jeseni po enkrat na dan zjutraj; poleti pa, ako je vročina, zjutraj in zvečer. Mrzla voda iz vodovoda in globokih vodnjakov je neprimerna za zalivanje, zato uporabljamo postano, od sonca ogreto vodo iz bazenov ali iz drugih posod.

Oskrbovanje povrtnine

Ker se od zalivanja, večkrat pa tudi po nalivu, strdi ob povrtnini zemeljska skorja, ki oviira zraku dostop h koreninam in povzroča tudi večje izhlapevanje zemeljske vlage, moramo to, ko je zemlja na površju nekoliko usušena, z rahlim čepom plitvo razrušiti. To ponavljamo tudi zaradi plevela, kadar se skorja zaliže.

Poglaviti del rastlin so korenine in listje, ki v zvezi pripravljajo hrano za rast rastlin. Korenine dovažajo rudninske snovi, listje pa dobavlja iz zraka ogljikovo kislino. Listje vse to presnavlja in daje hrano vsem delom rastline. Zaradi tega je zelo pogojeno, ako trgamo ali odrezujemo zdravo, delujoče listje, kar se še mnogokje dogaja. S takim početjem se pridelek zmanjša in poslabša. Prav taka napaka je, če korenzi poročemo vrh nad klasom, dokler je listje še zeleno, se če poročemo krompirjeva stebila, preden dozore in se posuše. Dokler je listje še zeleno, deluje in dovažava vsem delom rastline hrano, zlasti škrob, ki ga po potrebi pretvarja tudi v sladkor.

(Konče jutri.)

TO JE KNJIGA

katero boste Z VESELJEM ČITALI

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevredna pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v tridesetih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davila počitkov v stremu slovanskega do današnjega dne. Knjiga je veru ureala našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mi moremo nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJE — 413 STRAN V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

United States Savings Bonds in STAMPS

United States Savings Bonds in STAMPS

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN.

75

Postopanje je bilo kratko in sumarično. Dotičniki so mu bili označeni kot sumljivi in s tem je bila že tudi izrečena njihova obsodba. Par vprašanj, na katere odgovora Szamunely sploh ni uvaževala in nato takoj ukaz:

„Obesite jih!“

Komunistični spremljevalci so se nato polasili obsojenca, ga surovo potisnili pod eno izmed murv, ki so obkrožale hodnik ob velikem trgu, hlapeci so mu vngli okrog vratu primitivno zanko, vngli so vrv praku murvine veje in potegnili obsojenca kvisku. Tako se je izvršila smrtna kazen.

Szamunely in njegovi tovariši s očividno uživali, pasoč oči ob smrtnih streljajih nesrečnejšev. Sadistični, krvoločnost se je kazala v postopanju vladnega komisarja, ki je s potočnimi pogledi motril na vrvi visoca, krčevito se zvijajoča telesa in pri tem nervozno zazgibal in kadil cigareto za cigareto. Na murvah je že viselo pet teles, ko je prišla na vrsto ženska. Vitko okretna postava plemenitih oblik, bled, toda vkljub smrtni grozi ponosen obraz, v katerem so se odločno bleščale volike črne oči. Szamunely je zrl na lepo dekle s potočnimi očmi.

„Ti si hčerka barona Koveshaze, ki je utekel k sovražnikom republike, Aranka Koveshaze. Ali priznavaš?“

„Morilec ne dajen odgovora. Lahko me umorijo kakor si umoril enih pat, nikdar pa mi ne moreš izsiliti odgovora. Ti si pač morilec in ne sodnik.“

„Ali ti je tako malo leželo na življenju, da ga tako lahkomiselno proč mečeš? Ti si mlada in lepa. Mladina rada živi in lepota živi v radost drugih na svet!“

Devojka je s prezirnim pogledom moža, od katerega je bilo že v prihodnjih minutah odvisno njeno življenje.

„Ne mečem proč svojega življenja, toda kdor pride v roko takšnih krvnikov, kakor si ti, naj obravnava s svojim življenjem in naj zre kot kristjan smrti v obraz. Tudi našega odrešenika so umorili.“

„On ni bil ženska, ženske bi morda Pilat ne bil izročil, ako bi bila tako lepa in mlada, kakor si ti. Ti si lahko rešiš svoje življenje.“

Mladenka mu ni odgovorila, pač pa ga je z nepopisnim zanimanjem zrla v obraz.

Vladni komisar se je nagnil k nji in ji šepnil: „Danes moraš pri meni spati, jutri pa te pustim na svobodo.“

Namesto odgovora mu je pljunila v obraz. Komisar se je razjarjen vzravnil in roka je že posagla za samokres, ki ga je imel za pasom. Mlada dama je bila svojem ogorčenju tako čudovito lepa, da se je njegova pohotnost še več povečala.

„Ti mečeš? Ti moraš! Še danes te prisilim in jutri te dam obesiti. Zame bo dvojno uživanje, ako bom jutri zrl otročje in mrtvo ono ponosno telo, ki ga danes prisilim k ljubosti.“

Iz mladenkinih oči je žarela nepopisna mržnja. Ozrl se je proč, ker ni mogel več prenašati njenega pogleda.

„Odpeljite jo“ je ukazal dvema iz svojega spremstva. „Danes ponoči se bomo z njo zabavali. Ne bo se vam čisto nudila prilika, da bi smeli ljubiti baroneso.“

Stre žuljave pesti so jo zgrabile. Vitko dekliško telo so je zvijalo v rokah surovih izvrševalcev povelja. Nemo, obupano se je borila proti surovi sili in v naporu vseh svojih moči si je osvobodila roke od vezi.

V tem trenutku se je zaslišal ropot prihajajočega avtomobila. Družba se je presenečeno spogledala. To priliko je porabila barones, da je iz pasu najbližje stoječega potegnila samokres. Že je namerila orožje proti komisarju, ko ji je nekdo izbil revolver iz rok. Szamunely je obledel v svojem naslanjaču. Kako blizu mu je bila že smrt! Dvignil se je s stola in hripavo zakričal:

„Obesite vlačugo!“

Baš so ji zopet zvezali roke, ko je pridrdral tuji avto. Tako hitro se je avto pripeljal, da so se komunisti morali v strahu umakniti. V avtomobilu sta sedela dva moža, oblečena v usnjene suknjice. Oba sta nosila samokrese in bodala. Oba sta bila že v zrel dobi, vendar pa še v nezloščeni moči. Izstopila sta in se napolnita naravnost k vladnemu komisarju, ki ju je radovedno pogledal.

Starejši izmed njih je potegnil iz žepa neko pismo:

„V imenu vlade morate gospod komisar, v smislu tega povelja takoj ustaviti vsako postopanje proti osumljenecem in se vrniti v Budimpešto.“

Izročil je Szamunelyju dotični odlok in zaukazal hlapecem:

„Razvezite ljudem roke!“

Vladni komisar je prečital dopis. Kakor je tuje že povedal, je bil to ukaz k takojšnji vrnitvi. Spoznal je podpis Bele Khuna. Skomignil je z ramami in odložil papir. Kaj je zopet prišlo na misel onim v Budimpešti? Lahko dolgo čakajo na to, da bi izpolnil njihovo povelje. Hladnokrvno se je obrnil k svojim tovarišem in jim ukazal:

„Obesite mi to vlačugo in oba lopovali!“

Szamunelyjevi spremljevalci, ki so bili za trenutek neodločni, so naskočili tuje. Starejši izmed njih pa je bil očividno moč, ki je znal izvršiti svojo voljo.

„Razvezite ljudi!“ je zaukazal v ostrem tonu komunistični družbi. „Kdor se ne pokori, tega ustrelim brez parda.“

Potegnil je samokres in njegov spremljevalec je sledil njegovemu vzgledu. Komunisti so bili sicer navadna telovajška družba, vendar pa večinoma bivši vojaki, v katerih je še tlela iskra discipline. Tuje je znal ukazovati in videti je bilo, da ne smatra svoje grožnje za šalo. Še so se pomišljali in čakali na komisarjevo odločitev. Tuje je nameril samokres. Dolej je govoril madžarski, sedaj je nagovoril Szamunelyja nemško:

„Ako takoj ne ukazate, da se ljudje izpuste, vam poženem kroglo v glavo!“ Dvignil je pištolo. Razjarjeno je zakričal Szamunely: „Kdo pa ste vi, ki hočete takoj ukazovati? Dam vas prijeti in obesiti.“

„Samo še eno besedo in jaz vas na mestu ustrelim!“

(Nadaljevanje.)

ZGLEDI JUGOSLOV. ŽENA.

Enajst mesecev je preteklo od dne, ko so jugoslovanske žene začele junaki boj proti fašističnemu osvovjevalcu. Borba se bje za življenje in smrt in od nje je odvisna svoboda dežele. V teh enajstih mesecih se je proslavilo sto in sto žen junakinj. Pridobile so si nesmrtno slavo, boreče se z ramo ob rami s svojimi brati, možni in sinovi, udeležujoč se težkih in napornih borb, ki jih vodijo jugoslovanski četniki. Žene poveljnikov, bolničarke in pomočnice jugoslovanskih četniških oddelkov, bodo ostale v zgodovini evropske borbe za svobodo zgled mladosti in brezmejne narodne zavednosti. Kri mnogih tisočev žena, ki so jih pobili sovražniki, je nov dokaz, kako se fašistični krvniki boje borili, ki jih vodijo ruske bratrske, črnogorske in slovenske žene. In vendar, strašni teror ne more prestrašiti hčera naroda, ki ljubi svobodo.

Smrt stare učiteljice Milne Radojlovič do maskevali njeni dijalsi, mladi učitelj. Slika mladega dekleta iz Hrvatske, Marije Krizan, ki je pripravila eksplozijo v osišni tovarni or ožja, bo vedno živele v srcih jugoslovanskih žen. Sto in sto hrvatskih žen sledi vzgledu Nade Gajer, mlade hrvatske junakinje, ki je skupaj s svojimi prijateljicami organizirala eksplozijo v zagrebški telefonski centrali, kjer je bilo ubitih 7 nemških častnikov. Kakor Nade, tako so mnoge druge žene prešle v četniško vojsko.

Slava žene poveljnika močnega četniškega oddelka, ki je padla pri obrambi Šabca, se je razširila po vsej Jugoslaviji. Njeno ime še ni znano, a prišel bo čas, ko bo na glavnem trgu osvobojenega Šabca stal spomenik tej ženi, junakinji srbskega naroda. Fašistični listi, ki jih Nemci tiskajo v Beogradu, sami priznavajo, da se je lanske leto borbe pri Mlavi udeležilo nad 2000 žen-četnikov.

Planlad se bliža in borba v Jugoslaviji plamti vse z večjo močjo. Žene bodo tudi v naprej igralo veliko vlogo v teh velikih borbah.

Jugoslav. Inform. Centre.

DVA NASVETA ZA LEPOTO.

Čaj iz malčie je idealen pripomoček, da dobimo gladko, čisto kožo, če ga jemljemo trikrat na dan.

Grdi dvojni podbradek se da z gotovostjo odpraviti v vsakdanjem masiranju od spredaj proti vratu, seveda z nekaj kožne kreme.

99 ODST. PROŠENJ ZA NAMESČENJE INOZEMCEV ODOBRENIH.

Več kot 99 odst. prošelj, da se dovoli namestiti inozemci za posebno vojno delo, je bilo odobrenih s strani federalnih departamentov za vojno oziroma mornarice.

Delodajalci so dobili dovoljenje od teh dveh oblasti za namestitev več kot 99 odst. izmed mnogih tisočev inozemskih delavcev, ki so jih hoteli zaposliti pri takozvanih 'klasificiranih' vladnih kontraktih tajne, zaupno omejevalne narave, kakor je izjavil dr. W. W. Alexander, šef oddelka za manjšinske skupine v Labor Division, WPB.

Ob tej priliki je dr. Alexander tudi poudaril, kaj je vlada skrnila, da se sploh konča diskriminacija pri zaposlenju in opozoril na dejstvo, da je predsednik Roosevelt svoj čas izdal odredbo, ki prepoveduje diskriminacijo iz razloga plemena, vere ali narodnostnega izvira in nalaga, da od tedaj naprej naj bo v vsakem kontraktu izvršena določba, da ne bo diskriminacija.

„Minoge izmed najboljših orodarjev (toolmakers) je najti v tej deželi: izmed nenaturaliziranih in tujerodnih državljanov in zato so ti delavci jako važen del naše delavske zaloge. Ne moremo dosti največje produkcije, ne da bi rabili njih.“ je rekel dr. Alexander. „Ker pretežna večina teh delavcev je brezdomno lojalna, najboljša zaščita, ki jo ta dežela more imeti proti tengu, da bi bili kaj drugega je ta, da jih pustimo delati.“

„Najboljše sredstvo, da se ustvarjajo petokolonci in sabotarji je to, da se ljudje vržejo na cesto brez dela.“ je dodal.

Italjan se je hotel izmazati

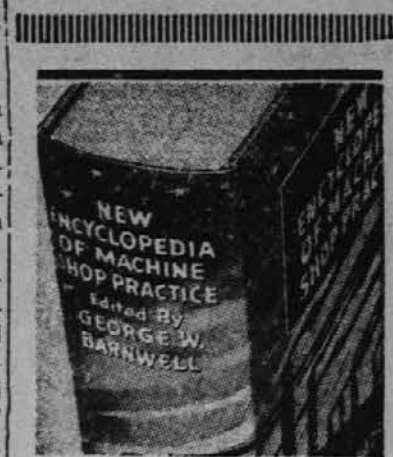
V Newarku, N. J., so zvezni detektivji prijeli 35 let starega Italjana Petra Brugnolija, ker se ni registriral za vojaški nabor. V svoj zagovor je rekel: „Moja domovina je Italija in proti njej se ne morem bojevati. Rašji grem nazaj v Italijo, kot pa bi se bojeval za Ameriko.“

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

V tem času narodne stiske potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno United States Savings Bonds in Stamps.

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popljuje in v silkah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natančno, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouči vas, kako je treba vporabiti nastrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjiga stane

Samo \$1.98

Naročite pri: KNJIGARNI Glas Naroda

216 West 18th Street New York

NIKO POČIVALNIK, NARODNA ŽRTEV

(Nadaljevanje s 3. str.)

čim dalj je pripovedoval, bolj mu je donel glas, bolj mu je začelo lice. Ni mogel dovolj živo poudariti, da ni delal in ni, ko je bil udnik. V pisarni na stoji star divan, ta divan naj se zasliši pod piščo pa se bo videlo; ne bo se upal trditi kaj drugega, nego da se on, Niko Počivalnik, ni dotaknil dela, pa že prav nobenega. Sramota, če bi se ga bil! Za koga, vprašaj, naj bi bil delal, za koga — grhot peklenski! To je tisto!

O, saj drugi so delali. Verjetno ali neverjetno; našle so se sleve, ki so se popoldne čepale v uradu od petih do pol sedmih, eden je celo domov jemal spise, osem debelih ur je delal na dan, poturica izdajalska!

On pa ne talko. On, Niko Počivalnik, komaj da je pobotnico podpisal vsak mesec — to je bilo vse delo, kar bi ga mogli mu oponašati, drugače nič. — Izgubil pa se je dela ne iz lenobe, nego iz rodoljubja. Zakaj nosil je v slovenskih svojih nebrjih kakor v tajnostnem tabernaklu blaženi lik svobode. Verjel je s trdnim zaupanjem da pride dan in nam reši narod izpod črnožolte tujčeve pete. Pa si je čiste ohranil rolke od e. kr. črnila in si je čisto ohranil zavest.

Zdajci si je natočil sam in me je pričel tikati. „Znaš brate, kukavica mi bodi ime, da sem bil vreden in da sem delal za črnožolto peto! O, ako bi bili vsi z mano enega srea, enih misli, davne prej bi se bila vojna končala s porazom e. kr. pete!“

No in potem me je e. kr. peta bacnila v pokoj. Dobro je ukrenila, brate, dobro! Ta njen ukrep je moje mučeništvo, pa je moj ponos tudi — uradna svedočba z žigom in pečatom o mojih zaslugah za ujedinenje. — Pnevzele so ga misli, roka s svinčnikom mu je zaigrala po robu časopisa. Okrepčal se je, prizanesljivo se je nasmejaj in čital:

„Lepše ni fare od svetega Janža, kjerkoli je dekle, vsako ima pamža.“

Potem je nadaljeval svoje pripovedovanje:

„Prišel je naš dan, osvnila nam je zlata svoboda. Jaj meni, poturica z osemurnim delom na dan, z delom izdajalskim za e. kr. črnožolto peto. ta je bil povisan — ne na vislice, nego v peti činovni razred, vse druge šleve so bile povisane v šestega. Na Nika Počivalnika, bojevnika prostovoljca za svobodo zlata dan, se ni spomnil nikdo. Niko Počivalnik je ostal zaničevana in teptana — narodna žrtev. O, domovina, ti si — ti si — kar koli, kakor koli!“ Zmajal je z glavo in si zakril oči z roko, da ni videl, ko sem mu jadrniku nasul čašo.

Jaz ne vem — ni se mi zdelo vse brez pameti, kar je bil povedal. Dolgo vrsto let sva si bila znanca; zdaj ko mi je razodel skrito rano svojega srea, mi je postal prijatelj in brat.

Vprašal sem ga, ali ne bi mogel kaj storiti zanj — nisem brez stikov s časopisjem, morebiti bi se dala stvar popotiti.

Mahnil je z roko in se trdno nasmehtjal:

„Jaz sem in ostanem narodna žrtev.“

Rekel sem, baš ker se je žrtvoval za narod, je narod sveta dolžnost, da se svoji žrtvi izkaže hvaležnoga.

[Pil je, pomislil in izjavil, da je skromen človek in da mu ni za hrupna slavlja. Zato bi hvaležno, toda odločno odklonil slavnostno prenašanje kosti. Zlasti ko so taka slavlja združena s pogubnim trošenjem narodne imovine, kajti jim rada stedi ljudska veselica z vinsko pokušnjo in šaljivo loterijo.]

[Pil je, pomislil in potem izjavil, da bi njegovemu čustvovanju bolje ustrezalo, ako bi se širom mla domovine zbiral prispevki za ustanovo. Ta ustanova bi lahko za vse večne dni nosila ime „Nika Počivalnika ustanova svobode.“ A uprava ustanove in razpolaganje z njo naj bi se poverila njemu. Zdi se mi, je dejal, da bi bila ta pot najkostnejša, a tudi za društvo ali korporacijo, ki bi se lotila stvari, najzestnejša.]

Še me je vprašal, kaj mislim in ali je izključeno, da bi pri agraru kaj kanilo zanj, recimo, majhna graščina z gozdi in goricami? Ozorima kaj pravim, ali bi se mu ne dalo izposlovati v nagrado za zasluže kako mesto državnega podtajnika, takega na razpoloženju.

Odgovoril sem, da ne vem. Odvisna je stvar od stranke, ki bo naš na krimilu.

Note za PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTHI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VITU
OJ, MAHIČKA, PEGLIJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (marsurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTIČICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERSKI
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:
Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

Izjavil je, da z enako ljubeznijo objema vso širno domovino in vse njene stranke, pa če je zastran graščine ali podtajniškega mesta treba, se tudi rad in takoj podpiše za stranko katero koli. Seveda brez preudca. — Toda ta vprašanja, je dejal, da še niso prečena, najprej naj govori narod!

Tako je: najprej naj govori narod!

Narod, pozvan si, torej govori! Svet zre vate.

In bodi omenjeno: društvo ali korporacija: ki bi se zavzela za našega človeka. Bogame, pesnik je po božji volji:

„Lepše ni tare od svetega Vudja, kjerkoli je dekle, nobeno ni prida. Lepše ni fare od svete Amalije, kar je dekle tam, vse so ka — limitada.“

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE — št. 415

2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani

Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — št. 408

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani

vstavlja Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI — št. 415

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani

vstavlja Sv. Križev Pot

Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — št. 415

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev

Cena 75c

SKRBI ZA DUŠO (št. 408)

3 x 4 1/2 inčev — 512 strani

Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani

Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po zori označeni ceni. Zaloge pa ni posebno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli z njimi posrečiti.)

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN

fino vezano 35

v umje vezano 75

CATHOLIC POCKET MANUAL

v fino usnje vezano 1-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK